

1 Medžiaga / paruošimas ir įmonė:

- **Produkto savybės**
- **Pavadinimas:** **Primer PUR**
Albon PUR Primer P
- **Artikulas:** 7530
- **Naudojimas / paruošimas:** sukibimą gerinantis gruntas
- **Gamintojas/tiekėjas:**
Remmers Baustofftechnik GmbH
Postfach 1255
D-49624 Lönningen
Tel.: 05432/83-0
Fax.: 05432/3985
- **Informacija:**
Abteiluhng Produktsicherheit
Tel.: 0 54 32/8 31 38
e-mail: fjuewe@remmers.de
- **Skubi informacija:**
Pirmad.-antrad. nuo 07.30 iki 16 val; penktad. 07.30-14 val.
Abt. Produktsicherheit (produkto saugumo skyrius): tel.: 05432/83-138
Po darbo.: tel.: 05961/919547 arba tel.: 0171/6428297, fax.: 05961/919548

2 Sudėtis / duomenys apie komponentus:

- **Cheminė charakteristika**
- **Aprašymas:** alifatinis poliizocianatas (IPDI) organiniuose tirpikliuose.
- **Pavojingos sudėtinės medžiagos:**

CAS: 28182-81-2 EINECS: 265-150-3	Alifatinis poliizocianatas Xi; R 43	20-<40 %
CAS: 64742-82-1 EINECS: 265-185-4	Nafta, hidrosulfuota sunki; Xn; R 65	20-<40 %
CAS: 64742-95-6 EINECS: 265-199-0	Solvent Naphtha lengva; Xn; R 65	10-<20 %
CAS: 140921-24-0 EINECS: 411-700-4	1,6-heksandiil-bis(2-(2-(1-etilpentil)-3-oksazolidinil)etil)karbamatas Xi; R 43	5-<10 %
CAS: 108-65-6 EINECS: 203-603-9	2-metoksi-1-metiletilacetatas Xi; R 10-36	5-<10 %
CAS: 2530-83-8 EINECS: 219-784-2	[3-(2,3-epoksipropoksi)propil]trimetoksisilanas Xn; Xi; R 22-36-43	1-<2,5 %
CAS: 4098-71-9 EINECS: 223-861-6	3-izocianatmetil-3,5,5-trimetilcikloheksilizocianatas	≤ 0,5 %

- **Papildomi nurodymai:** apie pavojų skaityti 16 skyriuje. Benzolo kiekis produkte mažesnis nei 0,1 %. Produkto pažymėti kaip sukeliančio vėžį (R 45) nereikia. (RL 94/69/EG (21.ATP)).

3 Galimi pavojai:

- **Pavojaus galimybė:**
Xi dirginantis.
- **Pavojus žmogui ir aplinkai:**
R 10 degus.
R 43 patekus ant odos gali padidėti jautrumas.
R 52/53 žalingas vandens organizmams, vandeniui gali padaryti ilgalaikės žalos.
R 67 garai gali sukelti mieguistumą ir svaigulį.
- **Klasifikavimo sistema:**
Klasifikacija atitinka aktualius ES nurodymus, taip pat dalykinės literatūros ir įmonės duomenis.

4 Pirmos pagalbos priemonės:

- **Bendri nurodymai:** produktu išteptus drabužius pašalinti. Pasirodžius simptomams arba abejojant kviesti gydytoją. Praradus sąmonę, nieko neduoti virš burnos. Esant nereguliariam kvėpavimui arba jam sustojus, daryti dirbtinį kvėpavimą.
- **Įkvėpus:** nukentėjusįjį nuvesti į gryną orą ir ramiai paguldyti. Esant nusiskundimams, kreiptis į gydytoją. Praradus sąmonę nukentėjusįjį vežti stabiliai paguldžius ant šono.
- **Prisilietus su oda:** odą nuvalyti sausu medžiagos gabalėliu. Tuoj pat plauti vandeniu ir muilu. Esant ilgalaikiam odos sudirginimui, kviesti gydytoją.
- **Patekus į akis:** atmerkus akis plauti tekančiu vandeniu, esant ilgalaikiams nusiskundimams kreiptis į gydytoją.
- **Prarijus:** nesukelti vėmimo. Neduoti nieko gerti. Tuoj pat kviesti gydytoją.
- **Nurodymai gydytojui:**
- **Gali pasirodyti šie simptomai:** esant didelei koncentracijai: galvos skausmas, svaigulys, silpnumas, sąmonės praradimas, džiūnanti oda. Patekus ant odos, gali ją perštėti. Įkvėpus gali pažeisti gleivinę. Patekus į akis, gali jas skaudėti.
- **Pavojus:** dažnas kontaktas gali nudeginti odą (dermatitas).
- **Gydymas:** simptominis gydymas. Odą tepti kremu, kad nesusirgti dermatitu (odos nudegimu).

5 Apsauga nuo gaisro:

- **Gesinimo priemonės:**
Putos
Vandens srovė.
Sausos gesinimo priemonės.
Anglies dioksidas.
Smėlis arba žemė naudojami tik esant nedidelei ugniai.
- **Gesinimo priemonės, kurių negalima taikyti saugumo sumetimais:** stipri vandens srovė.
- **Ypatingas medžiagos, jos degimo produktų ar kylančių dujų keliamas pavojus:**
Degimo metu gali išsiskirti:
Anglies monoksidas (CO) (ne visiškai sudegus);

Anglies dioksidas (CO₂);
Azoto oksidai (NO_x);
Ciano vandenilis (HCN) (pėdsakai);
Izocianato garai.

Garai yra sunkesni už orą ir pasklinda virš žemės. Paplitus dideliame plote galimas užsidegimas.

- **Ypatingos apsaugos priemonės:**
Dėvėti pilną apsauginį kostiumą.
Naudoti kvėpavimo apsaugą.
- **Kiti duomenys**
Pažeistas pakuotes vėsinti vandens srove. Valymo vandenį surinkti, nepilti į kanalizaciją.
Degimo likučius su valymo vandeniu utilizuoti pagal reikalavimus.

6 Apsisaugojimo priemonės:

- **Žmogui:** naudoti apsaugines priemones. Neprileisti neapsaugotų asmenų. Pasirūpinti geru vėdinimu. Saugoti nuo degių šaltinių.
- **Aplinkai:** neleisti patekti į kanalizaciją, vandenį. Užteršus upes, ežerus ar nutekamuosius vamzdžius informuoti apie tai atsakingas institucijas.
Neleisti patekti į gruntą.
- **Valymas:** surinkti mechaniniu būdu; likučius uždengti skysčius rišančia medžiaga (pvz., pjuvenos, chemikalų riškiai kalcio silikato-hidrato pagrindu, smėlis). Maždaug po 1 val. medžiagą surinkti į atliekų indą, neuždaryti (gali susidaryti CO₂). Laikyti drėgnoje, saugioje vietoje, lauke keletą dienų. Utilizuoti atitinkamuose induose. Pasirūpinti tinkamu vėdinimu.
- **Papildomi nurodymai:** skaityti 13 skyrių. Garai su oru gali sudaryti sprogų mišinį.

7 Tvarkymas ir sandėliavimas:

- **Tvarkymas:**
- **Saugaus elgesio nurodymai:** naudoti tik gerai vėdinamose vietose. Indus atidarinti atsargiai. Geru vėdinimu pasirūpinti ir žemės srityje (garai yra sunkesni už orą).
- **Apsauga nuo užsidegimo ir sprogo:** saugoti nuo sprogiųjų šaltinių – nerūkyti. Naudoti priemones prieš elektrostatinę iškrovą. Garai su oru gali sudaryti sprogų mišinį.
- **Sandėliavimas:**
- **Reikalavimai sandėliavimo patalpoms ir indams:** sandėliuoti vėsioje vietoje.
- **Laikymo sąlygos su kitais produktais:** indų rekomenduojama medžiaga: lengvieji metalai ir jų lydiniai.
- **Kiti sandėliavimo nurodymai:** laikyti gerai uždarytuose induose vėsioje ir sausoje vietoje. Laikyti gerai vėdinamoje vietoje. Saugoti nuo karščio, tiesioginių saulės spindulių, oro drėgmės ir vandens.
- **Sandėliavimo klasė:**
- **Klasifikavimas pagal įmonės saugumo reglamentus (BetrSichV):** degus.

8 Apsauga nuo sprogo / asmens apsauga:

- **Papildomi nurodymai gaminant techninius įrenginius:** naudoti tik gerai vėdinamose vietose.
- **Su darbu susijusios sudėtinės dalys, ribinės vertės:**
64742-82-1 nafta, hidrosulfuota sunki
MAK (TRGS 900/901) 500 mg/m³, 100 ml/m³

Grupė 2

64742-95-6 Solvent Naphtha lengva

MAK (TRGS 900/901) 200 mg/m³, 50 ml/m³

Grupė 3

108-65-6 2-Metoksi-1-metiletilacetatas

AGW 270 mg/m³, 50 ml/m³

1 (I); DFG, EU, Y

4098-71-9 3-izocianatmetil-3,5,5-trimetilcikloheksilizocianatas

AGW 0,046 mg/m³, 0,005 ml/m³

1;=2=(I); DFG, 12

- **Papildomi nurodymai:** žiūrėti galiojančius nurodymus.
- **Asmeninė apsauga:**
- **Bendros apsaugos ir higienos priemonės:**
 - Išteptus įsigėrusius drabužius nusiimti.
 - Laikyti toliau nuo maisto, gėrimų ir pašarų.
 - Darbo metu nevalgyti, negerti, nerūkyti.
 - Darbinius rūbus laikyti atskiroje vietoje.
 - Prieš darbą naudoti odą saugančius preparatus.
 - Prieš pertraukas ir darbo pabaigoje plauti rankas.
 - Vengti prisilietimo su oda, patekimo į akis.
 - Neįkvėpti dujų/garų/aerozolio.
 - Esant padidėjusiam kvėpavimo organų ir odos jautrumui (astma, chroniškas bronchitas, odos ligos) rekomenduojame atsisakyti naudoti šį produktą.
- **Kvėpavimo apsauga:**
 - Esant nepakankamam vėdinimui (oro cirkuliacija < ½ per val), naudoti kvėpavimo apsaugą: trumpalaikis filtras: A/P2.
- **Rankų apsauga:** tirpikliams atsparios, apsauginės pirštinės.
- **Pirštinių medžiaga:**
 - Nitrilkautschuk
 - Pvz., tricotril der Fa. KLC, nitriliu dengtos medvilninės pirštinės.
- **Pirštinių medžiagos pralaidumo laikas:**
 - Prasisunkimas priklauso nuo veiklos sąlygų, pagal gamintojo duomenis daugiausia po 480 min. (DIN EN 374). Tikslų laiką nurodo gamintojas arba tiekėjas.
- **Akių apsauga:** apsauginiai akiniai
- **Kūno apsauga:** apsauginė apranga.

9 Fizinės ir cheminės savybės:

- **Bendri nurodymai:**
 - Forma:** skystis
 - Spalva:** gelsva
 - Kvapas:** tirpiklių
- **Formos pasikeitimas**
 - Tirpimo taškas:** nenustatyta
 - Virimo taškas:** nenustatyta
- **Pliūpsnio temperatūra:** < 55 °C (Setafish)
- **Sprogimo pavojus:** Produktas nesprogus, tačiau gali susidaryti sprogių garų/oro mišinys.

- **Sprogimo ribos:**
Žemutinės: 1,5 Vol %
Viršutinės: 10,8 Vol %
- **Garų slėgis, esant 20 °C:** 3,4 hPa
- **Tankis, esant 20 °C:** 0,92 g/cm³
- **Tirpumas / maišymas su vandeniu:** netirpus
- **Tirpiklių kiekis:**
Organiniai tirpikliai: apie 52 %

10 Stabilumas ir reaktyvumas

- **Terminis susiskaidymas / nepalankios sąlygos:**
Neyra, naudojant ir sandėliuojant pagal reikalavimus. Vengti: šilumos, liepsnos.
- **Vengtinios medžiagos:** aminai, alkoholis, vanduo.
- **Pavojingos reakcijos:** egzoterminė reakcija su aminais ir alkoholiu. Reaguodamas su vandeniu sudaro anglies dioksidą; uždarytuose induose padidėja slėgis. Irimo pavojus. Patekus drėgmei susidaro izobutiraldehidus.
- **Pavojingi irimo produktai:** izobutiraldehidus.

11 Toksikologiniai duomenys

- **Ūminis toksiškumas:**
- **Sugradavimo ribos LD/LC 50 vertės:**
64742-82-1 Naphtha, hidrodėsulfuruota, sunki

Oralinis (ė)	LD 50	> 2000 mg/kg (žiurkė)
Dermalinis	LD 50	> 2000 mg/kg (triušis)
Inhaliacinis (ė)	LC50/4h	> 5 mg/kg (žiurkė)

64742-95-6 Solvent Naphtha, lengva

Oralinis (ė)	LD 50	> 2000 mg/kg (žiurkė)
Dermalinis	LD 50	> 2000 mg/kg (triušis)
Inhaliacinis (ė)	LC50/4h	> 5 mg/kg (žiurkė)

- **Pirminis dirginamasis poveikis:**
- **Patekus ant odos:** jokio dirginimo. Sausina odą.
- **Patekus į akis:** nesukelia dirginimo.
- **Jautrumas:** jautriems žmonėms gali padidėti jautrumas.
- **Žmogui:** dažnai liečiant gali išsausėti oda, pavojus atsirasti dermatitui (odos nudegimas). Didelė koncentracija gali sukelti silpnumą ir svaigulį.
- **Papildomi toksikologiniai nurodymai:**
Aromatiniai angliavandeniai dirgina akis ir gleivinę, įkvėpus didesnę kiekį veikia kaip narkotinė medžiaga. Izobutiraldehidų garai (išsiskyrę dėl drėgmės / vandens) dirgina akis ir kvėpavimo organus. Patekus skysčiams, pastebėta šerdinanti akių ir odos reakcija. Izocianatų ypatingos savybės / poveikis: esant didelei koncentracijai – ypač dirbant purškimo būdu su izocianatų turinčiais lakais be apsaugos priemonių – kyla akių, nosies, gerklės ir kvėpavimo organų dirginimo pavojus. Nusiskundimų ir jautrumo padidėjimas (kvėpavimo sutrikimai, kosėjimas, astma) gali pasireikšti vėliau. Ypač jautrūs žmonės

reakciją gali pastebėti ir esant nedidelei izocianatų koncentracijai, taip pat esant žemiau ribinės MAK vertės. Esant dažnam kontaktui su oda, gali pasireikšti dirginimas.

Jautrumas: patekus ant odos gali padidėti jautrumas.

12 Ekologiniai duomenys

- **Bendri nurodymai:** pavojingumo vandeniui klasė 2: kenkia vandeniui. Neleisti patekti į vandenį, gruntą, kanalizaciją. Derva su vandeniu sudaro anglies dioksidą – tvirtą reakcinį produktą (polikarbamidą). Ši reakcija pagreitėja nuo aktyviųjų substancijų (pvz., skysti muilai) arba vandeniu skiedžiamų tirpiklių.
Pagal 4 VwVwS priedą.

13 Utilizavimo nurodymai

- **Produktas:**
- **Siūlymas:**
Nešalinti kartu su buitinėmis atliekomis. Nepilti į kanalizaciją. Skystus medžiagos likučius priduoti senų lakų surinkimo įstaigai.
Pateikti atliekų kodai yra rekomendacinio pobūdžio, siekiant naudoti šį produktą pagal reikalavimus. Priklausomai nuo specialaus naudojimo ir išvežimo aplinkybių vartotojas gali priskirti produktui kitus atliekų kodus.
- **Europos atliekų katalogas:**

08 00 00	Medienos apdirbimo paviršių (dažų, lakų, emalio), klijų, sandarinamųjų medžiagų, rašalo atliekos
08 05 00	Tliekos, nepriklausančios 08
08 05 01	Izocianatų atliekos

- **Nevalytos pakuotės:**
- **Siūlymas:** utilizuoti pagal atitinkamus reikalavimus

14 Transportavimas

- **Sausumos transportas ADR/RID ir GGVSE (kertantis sieną/vidinis):**
- **ADR/RID – GGVSE klasė:** 3 (F1) degios skystos medžiagos
- **Kemler skaičius:** 30
- **UN numeris:** 1263
- **Pakavimo grupė:** III
- **Pavojaus lapelis:** 3
- **Prekės pavadinimas:** 1263 FARBE
- **Ribotas kiekis (LQ):** LQ7
- **Transportavimo kategorija:** 3
- **Tunelio apribojimo kodas:** E
- **Pastabos:** UMB-Nr. 33

- **Jūrų transportas IMDG/GGVSee:**

- **IMDG/GGVSee klasė:** 3
- **UN numeris:** 1993
- **Etiketė:** 3
- **Pakavimo grupė:** III
- **EMS numeris:** F-E, S-E
- **Tikslus techninis pavadinimas:** PAINT

- **Oro transportas ICAO-TI ir IATA-DGR:**
- **ICAO/IATA klasė:** 3
- **UN/ID numeris:** 1263
- **Etiketė:** 3
- **Pakavimo grupė:** III
- **Tikslus techninis pavadinimas:** PAINT

15 Potvarkiai

- **Apibūdinimas pagal EWG-direktyvas:**
 Produktas pagal ES direktyvas/GefStoffV pažymėtas.
 Benzolo kiekis produkte mažesnis nei 0,1 %. Produkto apibūdinti kaip sukeliančio vėžį (R 45) nebūtina. RL 94/69/EG (21.ATP)).
- **Produkto pavojaus apibūdinimas:** Xi dirginantis.
- **Pavojų apibūdinantys komponentai:** alifatinis poliizocianatas. 1,6-heksandiil-bis(2-(2-(1-etilpentil)-3-oksazolidinil)etil)karbamatas.
- **R sakiniai:**
 - 10 degus
 - 43 patekus ant odos, jautrumo padidėjimas
 - 52/53 žalingas vandens organizmams, vandeniui gali padaryti ilgalakės žalos
 - 67 garai gali sukelti mieguistumą ir silpnumą
- **S sakiniai:**
 - 2 saugoti nuo vaikų
 - 23 neįkvėpti garų/aerozolio
 - 24 vengti sąlyčio su oda
 - 36/37/38 darbo metu naudoti apsauginius drabužius, pirštines ir akinius/veido apsaugą
 - 46 prarijus kreiptis į gydytoją, parodyti pakuotę/etiketę.
 - 51 naudoti tik gerai vėdinamose vietose.
 - 61 vengti išsipylimo į gamtą. Skaityti nurodymus / saugos duomenų lapus.
- **Ypatingo paruošimo apibūdinimas:** sudėtyje yra izocianatų. Skaityti gamintojo nurodymus.
- **Nacionaliniai potvarkiai:**
- **Nelaimingų atsitikimų potvarkis:** atkreipti dėmesį į kiekių apribojimus. Medžiagos grupė 3 (degūs skysčiai).
- **Techniniai nurodymai:**

Klasė	Dalis %
I	≤ 0,5
III	20-<40
NK	10-<20

- **Pavojingumo vandeniui klasė:**

WGK 2: kenkia vandeniui.

Pagal 4 VwVwS priedą.

- **Kiti nurodymai, apribojimai, draudimai:**

Europos komisijos laku, rašalo ir sintetinių dažų gamintojas – CEPE pateikia šią izocianatų turinčių medžiagų informaciją:

Naudojimui paruošti dažai, turintys izocianatų, gali sudirginti gleivinę ir padidinti kvėpavimo organų jautrumą. Įkvėpus garų, kyla pavojus padidėti jautrumui. Dirbant su izocianatų turinčiomis medžiagomis, laikytis visų būtinų apsauginių priemonių. Ypač svarbu neįkvėpti garų, dirbant purškimo būdu. Alergija, astma ar kitomis kvėpavimo ligomis sergantiems žmonėms nerekomenduojame dirbti su šia medžiaga.

- **BG aprašymas:** M 017 „Lösemittel“ („Tirpikliai“). M 044 „Polyurethan-Herstellung / Isocyanate“ („Poliuretano gamyba / izocianatai“).

16 Kiti duomenys:

Pateikta informacija sudaryta remiantis paskutiniais mūsų gamintojo pagal naujausią išradimo ir pritaikymo techniką sukauptais duomenimis. Kadangi produktas naudojamas ir pritaikomas mums nedalyvaujant, todėl ir techninio aprašymo turinys nėra gamintojo garantija. Tiekimo specifikacija pateikta aktuoliuose techniniuose aprašymuose.

R sakiniai:

10	degus
22	prarijus gali pakenkti sveikatai
23	įkvėpus galima apsinuodyti
36	dirgina akis
36/37/38	dirgina akis, kvėpavimo organus ir odą
42/43	įkvėpus ir patekus ant odos galimas jautrumo padidėjimas
43	patekus ant odos padidėja jautrumas
51/53	nuodingas vandens organizmams, vandeniui gali padaryti ilgalaikės žalos
65	žalingas sveikatai: prarijus gali pakenkti plaučiams

Atsakinga institucija: Produkto saugos skyrius